

Repertoriumnummer

2025/

Datum van uitspraak

13 november 2025

Rolnummer

2024/AB/818

2024/AB/823

Beslissing waartegen beroep

23/2413/A

Nl. arbeidsrechtbank Brussel

18 november 2024

Uitgifte

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

Zevende kamer

arrest

SOCIALE ZEKERHEIDSRECHT WERKNEMERS - werkloosheid
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 2° Ger.W.)

In de zaak 2024/AB/818:

T. R.

appellant,

in persoon verschenen en bijgestaan door de heer P. F., syndicaal afgevaardigde van het ACV,
met kantoren te 1000 Brussel, Pletinckxstraat 19, drager van een volmacht

tegen:

RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING (hierna: "**RVA**"), openbare instelling, KBO nr.
0206.737.484, met zetel te 1000 BRUSSEL, Keizerslaan 7,
geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. V. J., advocaat te 1502 LEMBEEK,

En in de zaak 2024/AB/823:

T. R.

appellant,

in persoon verschenen en bijgestaan door de heer P. F., syndicaal afgevaardigde van het ACV,
met kantoren te 1000 Brussel, Pletinckxstraat 19, drager van een volmacht

tegen:

RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING (hierna: "**RVA**"), openbare instelling, KBO nr.
0206.737.484, met zetel te 1000 BRUSSEL, Keizerslaan 7,
geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. V. J., advocaat te 1502 LEMBEEK,

I. De feiten

Met een formulier C1 van 29 augustus 2019 vroeg de heer T. werkloosheidsuitkeringen aan vanaf 12 augustus 2019. Tevens gaf hij een adreswijziging door vanaf 12 augustus 2019 waarbij hij verklaarde dat hij woonde te X. in 1060 Sint-Gillis. Hij verklaarde verder alleen te wonen op dit adres en onderhoudsgeld te betalen in uitvoering van een rechterlijke beslissing, waarvan hij eveneens een kopie overmaakte.¹

¹ Adm. dossier RVA p. 4 - 21

Op basis daarvan ontving de heer T. werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast.

In augustus 2023 stelde de RVA vast dat de heer T. vanaf 17 november 2022 ambtshalve geschrappt was van zijn adres te X. in 1060 Brussel. Pas met ingang van 11 juli 2023 werd de heer T. ingeschreven op het adres Y. in 1070 Anderlecht.²

Daarop werd de heer T. met een brief van 20 september 2023 door de RVA uitgenodigd voor een verhoor op 2 oktober 2023.³

De heer T. bood zich aan op 2 oktober 2023 en legde de volgende verklaring af:

“Ik verklaar dat ik geschrappt werd omdat het huis waar ik woonde, verkocht werd. Ik verbleef in mijn wagen, en ik nam douches bij familie of vrienden. Ik heb een geldig adres vanaf 11.07.2023. Mijn rekeninguittreksels, mijn telefoonrekeningen zullen per mail verzonden worden door de syndicaal afgevaardigde van mijn uitbetalingsinstelling.

Tijdens het verhoor leg ik neer:

- *een rekeninguittreksel van BASE voor de maand december 2022,*
- *parkeerboetes,*
- *een medisch attest van 30.06.2023,*
- *bewijs van aanwezigheid bij Pearle op 14.06.2023,*
- *een arbeidsovereenkomst,*
- *loonfiches voor periodes in mei en juni 2023,*
- *interim arbeidsovereenkomst voor de periode november 2022.”⁴⁵*

Met verschillende e-mails van 2 oktober 2023 werden de reeds aangekondigde stukken overgemaakt.⁶

Op 18 oktober 2023 diende de heer T. via zijn uitbetalingsinstelling een aantal documenten in, waaronder een nieuw formulier C1 waarin hij zijn adreswijziging vanaf 11 juli 2023 doorgaf en verklaarde op dit adres alleen te wonen en onderhoudsgeld te betalen in uitvoering van een rechterlijke beslissing, die hij reeds eerder had overgemaakt aan de RVA.⁷

Op 24 oktober 2023 besliste de RVA (C29)⁸:

² Adm. dossier RVA p. 112 - 119

³ Adm. dossier RVA p. 120 - 129

⁴ Adm. dossier RVA p. 130 – 131, vrije vertaling uit het Frans door het arbeidshof

⁵ Voor de neergelegde stukken: zie adm. dossier RVA p. 341 - 411

⁶ Adm. dossier RVA p. 132 - 340

⁷ Adm. dossier RVA p. 412 - 430

⁸ Adm. dossier RVA p. 432 - 438

- om de heer T. van 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023 uit te sluiten van het recht op werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast en hem slechts uitkeringen toe te kennen als samenwonende werknemer;
- om de uitkeringen die de heer T. ten onrechte heeft ontvangen van 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023 terug te vorderen voor wat betreft het verschil in bedrag tussen de werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast en de werkloosheidsuitkeringen als samenwonende werknemer;
- om aan de heer T. als sanctie een uitsluiting van 8 weken op te leggen omdat hij nagelaten heeft een verplichte verklaring af te leggen aangaande zijn adres en zijn gezinstoestand.

Op 18 december 2023 ging de RVA over tot terugvordering van een bedrag van 4.590,53 euro, zijnde de volgens de RVA ten onrechte ontvangen uitkeringen voor de periode gaande van de maand december 2022 tot en met de maand mei 2023.⁹

Aangezien de heer T. zich hiermee niet kon verzoenen, maakte hij op 26 december 2023 zijn zaak aanhangig bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel.

Op 11 maart 2025 maakte de RVA nog een bijkomende terugvordering over aan de heer T. voor een bedrag van 179,34 euro, zijnde de volgens de RVA ten onrechte ontvangen uitkeringen voor de periode gaande van de maand juni 2023 tot en met de maand juli 2023.¹⁰

II. Het bestreden vonnis

De zaak werd bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel ingeschreven onder het rolnummer AR 23/2413/A.

Uit het gedinginleidend verzoekschrift (bij gebrek aan conclusie) kan opgemaakt worden dat de heer T. wil dat de beslissing van 24 oktober 2023 vernietigd wordt.

Met een conclusie die werd neergelegd op 16 februari 2024 stelde de RVA een tegenvordering in:

“De ingestelde tegenvordering ontvankelijk en gegrond te verklaren en verweerder op tegeneis te veroordelen tot terugbetaling van het bedrag van een voorlopig geschat bedrag van 4.590,53 EUR.”

Met een vonnis van 18 november 2024 besliste de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel het volgende:

⁹ Adm. dossier RVA p. 441 - 444

¹⁰ Zie rechtsplegingsdossier CTAH stukken nrs. 20.1 en 20.2 (in het dossier 2024/AB/823) en stukken nrs. 16.1 en 16.2 (in het dossier 2024/AB/818) (neergelegd door de RVA op 31 maart 2025)

“Na mondeling advies van mevrouw B. S., substituut-arbeidsauditeur, beslist de rechtbank in eerste aanleg en op tegenspraak wat volgt.

De vordering van de heer T. is ontvankelijk, doch ongegrond.

De bestreden beslissing van 24 oktober 2023 wordt bevestigd in al haar onderdelen.

De tegenvordering van de RVA is ontvankelijk en gegrond.

De heer T. wordt veroordeeld tot terugbetaling aan de RVA van een bedrag van 4.590,53 euro aan ten onrechte ontvangen werkloosheidsuitkeringen.

De rechtbank veroordeelt de RVA tot de kosten van het geding, thans enkel begroot op de bijdrage van 24,00 euro die toekomt aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand (art. 1017, tweede lid en 1018 Ger.W.).”

III. De vorderingen in hoger beroep

Met een verzoekschrift dat bij het arbeidshof werd ontvangen op 17 december 2024 tekende de heer T. zelf hoger beroep aan tegen dit vonnis. Dit is de zaak gekend onder het rolnummer AR 2024/AB/818.

Met een verzoekschrift dat bij het arbeidshof werd ontvangen op 18 december 2024 tekende de vakorganisatie van de heer T. namens hem eveneens hoger beroep aan tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank. Dit is de zaak gekend onder het rolnummer 2024/AB/823.

De beide beroepen zijn tijdig en regelmatig naar vorm ingesteld (zie art. 53bis Ger.W., art. 704 §2, art. 792 al. 2, art. 1051 en art. 1057 Ger.W.). Ze zijn beide ontvankelijk.

In de beide zaken vordert de heer T. (zie “eerste besluiten hoger beroep” neergelegd op 16 mei 2025):

“De vordering van eiser ontvankelijk en gegrond te verklaren, dienvolgens verweerder te veroordelen tot:

- *In hoofdorde de uitsluiting van het recht op uitkeringen voor 8 weken van 30.10.2023 tot 24.12.2023 en de terugvordering te vernietigen en te vervangen door een verwittiging.*
- *Ondergeschikt de uitsluiting van het recht op uitkeringen voor 10 weken vanaf 12.06.2023 te vervangen door een verwittiging of deze te beperken tot een uitsluiting van 4 weken, en de terugvordering te vernietigen daar eiser bewijst*

dat hij effectief alimentatiegelden heeft betaald voor zijn kinderen, en aldus beschouwd moet worden als gezinshoofd.

- *Uiterst ondergeschikt de uitsluiting van het recht op uitkeringen voor 10 weken vanaf 12.06.2023 te vervangen door een verwittiging of deze te beperken tot een uitsluiting van 4 weken, hem toe te laten tot het recht op uitkeringen als alleenstaande werknemer, en aldus de terugvordering te beperken tot het verschil tussen de uitkeringen als werknemer met gezinslast en de uitkeringen als alleenstaande werknemer.*

In elke stand van het geding, de RVA te veroordelen tot de kosten van het geding.”

De RVA vraagt om het vonnis te bevestigen. Tevens verzoekt de RVA het bedrag van de terugvordering te verhogen tot 4.769,87 euro gezien de bijkomende terugvordering ten belope van 179,34 euro.

IV. De procedure voor het arbeidshof

De zaak werd behandeld op de openbare zitting van 9 oktober 2025, waarbij de partijen de gelegenheid kregen hun standpunt uiteen te zetten, waarna de debatten werden gesloten. Mevrouw N. V., Advocaat-generaal, heeft vervolgens op deze zitting een mondeling advies gegeven, waarop door geen van de beide partijen nog gerepliceerd werd. De zaak werd daarna in beraad genomen en voor uitspraak gesteld op 13 november 2025.

Het hof heeft kennis genomen van de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder:

- het bestreden vonnis;
- de verzoekschriften tot hoger beroep, ontvangen op de griffie van dit hof respectievelijk op 17 en 18 december 2024;
- de laatste conclusie die voor elk van de beide partijen werd neergelegd in de beide zaken (16 mei 2025 voor de heer T. en 31 maart 2025 voor de RVA);
- de stukken neergelegd namens de beide partijen.

Het hof heeft toepassing gemaakt van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken.

V. Samenvoeging

De beide procedures hebben betrekking op het vonnis van 18 november 2024 en vinden beide hun oorsprong in de beslissing die op 24 oktober 2023 door de RVA genomen werd en de daarmee samenhangende terugvordering van de RVA lastens de heer T.

Rechtsvorderingen kunnen als samenhangende zaken worden behandeld wanneer ze onderling zo nauw verbonden zijn dat het wenselijk is ze samen te behandelen en te berechten, teneinde oplossingen te vermijden die onverenigbaar kunnen zijn wanneer de zaken afzonderlijk zouden berecht worden (artikel 30 Ger.W.).

Met het oog op een goede rechtsbedeling en teneinde tegenstrijdige uitspraken te vermijden, moeten de zaken AR 2024/AB/818 en AR 2024/AB/823 dan ook worden samengevoegd.

VI. De beoordeling van het geschil door het arbeidshof

Uit de beslissing van 24 oktober 2023 blijkt dat de RVA zijn beslissing om aan de heer T. voor de periode van 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023 -zijnde tijdens de periode dat de heer T. ambtshalve geschrapt was- slechts uitkeringen als samenwonende werknemer toe te kennen, steunt op de overweging dat de heer T. voor deze periode wel zijn aanwezigheid in België bewijst. Hierdoor heeft hij recht op werkloosheidsuitkeringen als samenwonende werknemer. Aangezien de heer T. volgens de RVA er niet in slaagde om zijn gewoonlijk verblijf in België aan te tonen, noch dat zijn gezinstoestand in deze periode dezelfde gebleven is als degene die hij verklaarde, kunnen hem volgens de RVA geen uitkeringen als werknemer met gezinslast toegekend worden.

De eerste rechter gaat niet in op de kwestie van het (bewijs) van het gewoonlijk verblijf in België, maar besluit dat de RVA de heer T. terecht heeft uitgesloten van het recht op werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast omdat de heer T. zich in de betwiste periode niet persoonlijk kweet van zijn onderhoudsplicht nu het onderhoudsgeld betaald werd door DAVO.

De heer T. is het daar niet mee eens. Enerzijds voert hij aan dat hij in de betwiste periode wel degelijk alleen is blijven wonen op het adres te X. in 1060 Sint-Gillis. Anderzijds meent hij dat ook een betaling via DAVO kan worden beschouwd als een effectieve betaling van het onderhoudsgeld.

De RVA gaat in graad van beroep enkel in op de kwestie van de betaling van het onderhoudsgeld en voert aan dat er geen sprake is van een effectieve betaling wanneer de betalingsverplichting wordt overgenomen door DAVO.

Beoordeling door het arbeidshof:

VI.1.

Om te kunnen genieten van werkloosheidsuitkeringen moet de werkloze zowel toelaatbaarheids- als toekenningsvoorwaarden vervullen (zie Titel II “De werkloosheidsvergoeding” van het KB van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, hierna “Werkloosheidsbesluit”). De toekenningsvoorwaarden

worden geregeld door Hoofdstuk III, waarin in “Afdeling 5 – Andere voorwaarden” art. 66, 1ste lid het volgende bepaalt:

“Om uitkeringen te genieten moet de werkloze zijn hoofdverblijfplaats in België hebben; hij moet bovendien effectief in België verblijven.”

Voor de toepassing hiervan wordt onder “de hoofdverblijfplaats” verstaan “de verblijfplaats in de zin van artikel 3 van de wet van 19/07/91 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten (...)” (art. 27, 12° Werkloosheidsbesluit).

Dit artikel 3 luidt als volgt:

“De hoofdverblijfplaats is de plaats waar de leden van een huishouden dat uit verscheidene personen is samengesteld gewoonlijk leven, ongeacht of die personen al dan niet door verwantschap verbonden zijn, of de plaats waar een alleenstaande gewoonlijk leeft. De Koning stelt de aanvullende regels vast voor het bepalen van het hoofdverblijf en het referentieadres”.

Het KB van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister voorziet op zijn beurt in art. 16 dat de bepaling van de hoofdverblijfplaats gebaseerd is op een feitelijke situatie, wat wil zeggen de vaststelling van een effectief verblijf in een gemeente gedurende het grootste deel van het jaar. Deze vaststelling gebeurt op basis van verschillende elementen, met name de plaats waarheen de betrokkene gaat na zijn beroepsbezigheden, de plaats waar de kinderen naar school gaan, de arbeidsplaats, het energieverbruik en de telefoonkosten, het gewone verblijf van de echtgenoot of van andere leden van het huishouden. Art. 17 voorziet dat de hoofdverblijfplaats niet wordt gewijzigd door een tijdelijke afwezigheid. Waarbij art. 18 dan preciseert dat met “tijdelijke afwezigheid” bedoeld wordt “het feit niet effectief te verblijven op zijn hoofdverblijfplaats tijdens een bepaalde periode, waarbij er voldoende belangen behouden worden die aantonen dat de re-integratie in de hoofdverblijfplaats op elk moment mogelijk is”.

In uitvoering van het voormelde art. 66 bepaalt art. 39 Uitvoeringsbesluit werkloosheid (opgenomen in hoofdstuk VIII van dit MB “Bepalingen ter uitvoering van artikel 66 van het koninklijk besluit, betreffende de voorwaarden waaronder uitkeringen toegekend kunnen worden aan de werkloze die niet effectief in België verblijft”) dat de werkloze die niet effectief in België verblijft, uitkeringen kan genieten voor een limitatief aantal specifiek opgesomde en in tijd beperkte periodes, waaronder de periode die hij op de controlekaart aanduidt als jaarlijkse vakantie (gedurende een periode van maximaal vier weken per kalenderjaar).

Uit deze in hun onderlinge samenhang gelezen wettelijke bepalingen volgt dat art. 66 Werkloosheidsbesluit in feite twee voorwaarden bevat:

- enerzijds moet de werkloze zijn gewoonlijk verblijf (“hoofdverblijf”) in België hebben;

- anderzijds moet de werkloze effectief in België verblijf houden en staat art. 66 in principe geen (tijdelijke) afwezigheid uit België toe, tenzij voor zeer korte periodes zoals opgesomd in art. 39 Uitvoeringsbesluit werkloosheid.

De beide voorwaarden moeten tezamen vervuld zijn (“bovendien”).

De eerste voorwaarde veronderstelt niet dat de werkloze daadwerkelijk moet ingeschreven zijn in het bevolkingsregister. Art. 27, 12° Werkloosheidsbesluit verwijst immers enkel naar een verblijfplaats in de zin van art. 3 van de wet van 19 juli 1991. Een dergelijke inschrijving kan hooguit gelden als een vermoeden van een gewoonlijk verblijf, doch dit vermoeden is weerlegbaar (zie en vgl. Arbrb. Gent 27 juni 2012, *RW* 2013-14, p. 135).

De tweede voorwaarde veronderstelt dat de werkloze bijna continu of permanent in België verblijft, op de korte afwezigheden voorzien in art. 39 Uitvoeringsbesluit werkloosheid na.

Het is de werkloze die het bewijs moet leveren dat beide voorwaarden tezamen vervuld zijn, waarbij hij zich voor wat betreft de eerste voorwaarde kan beroepen op het vermoeden dat hij gewoonlijk verblijft waar hij is ingeschreven in de bevolkingsregisters –zo dergelijke inschrijving bestaat– zij het dat dit vermoeden weerlegbaar is.

Uit de beslissing van 24 oktober 2023 blijkt dat de RVA aanvaardt dat de heer T. zijn aanwezigheid in België in de periode van 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023 daadwerkelijk bewijst. Uit de stukken die door de heer T. bijgebracht werden tijdens zijn verhoor door de RVA blijkt inderdaad afdoende dat hij in de betwiste periode bijna continu of zelfs permanent in België was. Het bewijs van de tweede voorwaarde wordt dus geleverd door de heer T..

Wat betreft de eerste voorwaarde, zijnde het gewoonlijk verblijf (“hoofdverblijf”) in België, is het zo dat de heer T. vanaf 17 november 2022 ambtshalve geschrapt werd van het adres waarop hij vanaf 29 mei 2018 was ingeschreven, nl. X. te 1060 Sint-Gillis. De heer T. kan zich dus voor de periode van 17 november 2022 tot en met 11 juli 2023 (zijnde de datum waarop hij opnieuw ingeschreven werd, nl. te Y. in 1070 Anderlecht) niet beroepen op enig vermoeden van gewoonlijk verblijf op een welbepaald adres. Niettemin is het arbeidshof van oordeel dat de heer T. wel degelijk zijn gewoonlijk verblijf in België en dan met name in Sint-Gillis aantoont:

- Voor de periode tot en met 29 maart 2023 op het adres waar hij eerder was ingeschreven, zijnde X. te 1060 Sint-Gillis. De heer T. brengt immers een “domicilieattest” bij dat op 10 juli 2024 werd opgesteld door de heer J. H., 1ste Politie-Inspecteur bij de Lokale Politie PZ Zuid. Deze verklaart uitdrukkelijk dat de heer T. ondanks de ambtshalve schrapping wel degelijk verder verbleef op het adres X. te 1060 Sint-Gillis en dit tot en met 29 maart 2023¹¹, zijnde de datum waarop de woning

¹¹ Stuk 13 dhr. T.

uiteindelijk verkocht werd¹². Dat de heer T. gewoonlijk op dit adres verbleef tijdens de periode dat de woning in verkoop was, blijkt ook uit een sms-bericht van de makelaar die belast was met de verkoop van deze woning.¹³ In tegenstelling tot wat de heer T. voorhoudt, dekt noch het stuk uitgaande van de 1ste politie-inspecteur, noch het stuk uitgaande van de makelaar, noch het stuk uitgaande van de notaris de volledige betwiste periode voor wat betreft een gewoonlijk verblijf in de X. te Sint-Gillis. Er is voor dit adres enkel zekerheid m.b.t. de periode tot en met de datum van verkoop, nl. 29 maart 2023.

- Voor de periode vanaf 30 maart 2023 tot en met 10 juli 2023 ligt geen bewijs voor van een concreet adres waar de heer T. gewoonlijk verbleven zou hebben in België. Hijzelf verklaarde tijdens zijn verhoor bij de RVA op 2 oktober 2023 dat hij nadat het huis waarin hij woonde, verkocht werd hij in zijn wagen verbleef en douches nam bij familie en vrienden. Een verklaring van zijn oudste dochter, L. en een verantwoordelijke van een moskee in Sint-Gillis bevestigen dat de heer T. in zijn wagen verbleef¹⁴. De verantwoordelijke van de moskee bevestigde ook dat de heer T. zich daar kwam douchen en van het toilet gebruik maakte. Aldus moet aangenomen worden dat de heer T. ook in de periode vanaf 30 maart 2023 tot en met 10 juli 2023 zijn gewoonlijk verblijf in Sint-Gillis behouden heeft, weze het in zijn wagen en niet meer in de X. Zijn dochter verklaarde dat ze buiten bleven en iets gingen eten. Aldus is er ondanks het gebrek aan een vast adres, toch nog duidelijk sprake van een gewoonlijk verblijf in Sint-Gillis.

Het arbeidshof besluit dan ook dat de heer T. in de betwiste periode zijn gewoonlijk verblijf had in België (Sint-Gillis) en er ook effectief verbleef.

Aldus vervult de heer T. de toekenningsvoorwaarden die gestipuleerd wordt in art. 66, 1ste lid Werkloosheidsbesluit.

Dat de heer T. de overige toekenningsvoorwaarden vervult, evenals de toelaatbaarheidsvoorwaarden wordt niet betwist.

Zodoende heeft de heer T. voor de betwiste periode, nl. 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023 alleszins recht op werkloosheidsuitkeringen.

VI.2.

In art. 110 tot 119 Werkloosheidsbesluit worden de dagbedragen van de werkloosheidsuitkeringen bepaald in functie van de gezinscategorie waartoe de werkloze

¹² Stuk 15 dhr. T.

¹³ Stuk 14 dhr. T.

¹⁴ Stukken 4 en 5 dhr. T.

behoort: werknemer met gezinslast, alleenwonende werknemer of samenwonende werknemer.

Art. 110 §1, eerste lid, 3° Werkloosheidsbesluit verstaat onder “*werknemer met gezinslast*” de werknemer die “*alleen woont en effectief onderhoudsuitkeringen betaalt*”:

- a) *op grond van een rechterlijke beslissing;*
- b) *op grond van een notariële akte in het kader van een procedure tot echtscheiding door onderlinge toestemming of van een scheiding van tafel en bed;*
- c) *op grond van een notariële akte ten voordele van zijn kind, hetzij aan de persoon die het ouderlijk gezag uitoefent, hetzij aan het meerderjarig kind, indien de staat van behoeftigheid voortduurt.”*

Art. 110 §2 Werkloosheidsbesluit verstaat onder “*alleenwonende werknemer*”: “*de werknemer die alleen woont met uitzondering van de werknemer bedoeld in § 1, 3° tot 6°.*”

Art. 110 § 4 Werkloosheidsbesluit bepaalt voorts nog dat de werknemer met gezinslast en de alleenwonende werknemer hun gezinssamenstelling moeten bewijzen d.m.v. het document waarvan de inhoud en het model bepaald wordt door het beheerscomité (het formulier C1). Volgens het Hof van Cassatie volgt hieruit dat het steeds aan de werkloze is om te bewijzen dat hij voldoet aan de voorwaarden van het statuut van alleenwonende werknemer of werknemer met gezinslast (zie en vgl. Cass. 14 september 1998, *JTT* 1998, 441; Cass. 14 maart 2005, S014156F, <https://juportal.be>). In de praktijk betekent dit dat in eerste instantie de werkloosheidsuitkeringen betaald zullen worden volgens de inlichtingen en de verklaringen zoals die door de werkloze gedaan werden in het formulier C1 – Aangifte van persoonlijke en familiale toestand. Indien er redenen zijn om te twijfelen aan de juistheid van deze verklaringen en de RVA maakt deze redenen aannemelijk, dan zal de werkloze moeten bewijzen dat hij/zij ondanks deze elementen wel degelijk voldoet aan de voorwaarden om recht te hebben op werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast of alleenwonende werknemer.

De werknemer die alleen woont maar toch aanspraak wil maken op uitkeringen als werknemer met gezinslast zal zodoende het volgende moeten bewijzen:

- dat hij alleen woont, waarvoor hij zich in eerste instantie kan beroepen op de verklaring die hij aflegde in het formulier C1 – Aangifte van persoonlijke en familiale toestand;
- dat er een rechterlijke beslissing of notariële akte is die voorziet dat hij onderhoudsgeld moet betalen;
- dat hij effectief onderhoudsgeld betaalt.

Met een formulier C1 van 29 augustus 2019 verklaarde de heer T. dat hij vanaf 12 augustus 2019 alleen woonde op het adres X. te 1060 Sint-Gillis.¹⁵ Uit hetgeen hoger door het arbeidshof uiteengezet werd, volgt dat twee periodes moeten bekeken worden: enerzijds de periode vanaf 10 december 2022 tot en met 29 maart 2023 en anderzijds de periode vanaf 30 maart 2023 tot en met 10 juli 2023:

- Hoger heeft het arbeidshof aangenomen dat de heer T. ook verder op dit adres bleef wonen na zijn ambtshalve schrapping aldaar en dit tot en met 29 maart 2023. Er liggen vanwege de RVA – buiten de ambtshalve schrapping die dus onvoldoende werd bevonden- geen elementen voor die hetgeen de heer T. op 29 augustus 2019 verklaarde m.b.t. zijn gezinssituatie, nl. dat hij op dit adres alleen woont, tegenspreken voor de periode tot en met 29 maart 2023. Dat er in het domicilie-attest van 1ste Politie-Inspecteur H. sprake is van de krakers of de aanwezigheid van de broer van de heer T., maakt niet dat er besloten kan worden dat de heer T. moet beschouwd worden als samenwonende werknemer. Er is maar sprake van “*samenwoning*” wanneer 2 componenten vervuld zijn, nl. (1) personen wonen onder hetzelfde dak en (2) zij regelen hun huishoudelijke aangelegenheden hoofdzakelijk gemeenschappelijk. Daarbij wordt inzake deze tweede component niet enkel vereist dat de betrokkenen uit het onder hetzelfde dak leven een economisch en financieel voordeel halen, doch eveneens dat zij ook taken, activiteiten en andere huishoudelijke aangelegenheden - zoals het onderhoud en eventueel de inrichting van de woonst, de was, de boodschappen, het bereiden en nuttigen van de maaltijden, gemeenschappelijk verrichten en daarvoor eventueel financiële middelen inbrengen (zie en vgl. Cass. 9 oktober 2017, S.16.0084.N en Cass. 22 januari 2018, S.17.0024.F, beide: <https://juportal.be>). Er liggen geen elementen voor die ook maar enigszins wijzen op een samenwoning in die zin. Wat betreft de broer van de heer T. vermeldt het domicilie-attest uitdrukkelijk dat er “problemen” waren, wat een tegen-indicatie vormt voor het bestaan van een samenwoning. Aldus neemt het arbeidshof aan dat de heer T. in de periode 10 december 2022 tot en met 29 maart 2023 daadwerkelijk alleen woonde op het adres X. te 1060 Sint-Gillis.
- Voor de periode 30 maart 2023 tot en met 10 juli 2023 heeft het arbeidshof hoger aangenomen dat de heer T. verder in Sint-Gillis verbleef, weze het in zijn wagen. Er ligt niets voor dat erop zou kunnen wijzen dat de heer T. hier niet alleen verbleef. Noch uit de verklaring van zijn dochter, noch uit deze van de verantwoordelijke van de moskee valt zulks op te maken.¹⁶ Uit rekeninguittreksels die naar aanleiding van zijn verhoor op 2 oktober 2023 werden overgemaakt aan de RVA blijken hoofdzakelijk kleine aankopen van voeding en brandstof voor de wagen. Aldus neemt het arbeidshof ook voor deze periode aan dat de heer T. alleen is blijven wonen.

¹⁵ Adm. dossier RVA p. 4 - 21

¹⁶ Stukken 4 en 5 dhr. T.

Zodoende neemt het arbeidshof voor de volledige betwiste periode, zijnde dus van 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023, aan dat de heer T. alleen woonde in Sint-Gillis.

Dat er een rechterlijke beslissing is dewelke bepaalt dat de heer T. maandelijks onderhoudsgeld moet betalen aan zijn voormalige echtgenote mevrouw L. voor zijn kinderen L., A. en R., wordt niet betwist.

Wat wel voorwerp van betwisting is, is de vraag of de heer T. dit onderhoudsgeld ook effectief betaalde in de periode 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023. Volgens het Verslag aan de Koning bij het KB van 24 januari 2002¹⁷ waarmee het art. 110, §1, eerste lid, 3° Werkloosheidsbesluit vervangen werd door de huidige bepaling, heeft *“(d)e invoering van het principe van de effectieve betaling (...) tot doel aan de schuldeiser van het onderhoudsgeld de betaling ervan te verzekeren, langs de omweg van een bijkomende verplichting die een voorwaarde is voor de toekenning van de code gezinshoofd aan de schuldenaar. Deze vereiste van effectieve betaling concretiseert de oorspronkelijke bedoeling van de Overheid en de RVA in het bijzonder, die inhield dat de onderhoudsplichtige, om zich van deze verplichting te kunnen kwijten, daartoe een toeslag verzekerd wordt bij zijn uitkeringen.”* Deze voorwaarde van effectieve betaling veronderstelt dat de werkloze zich dus in principe persoonlijk kwijt van zijn onderhoudsverplichting op het moment zelf dat hij uitkeringen als werknemer met gezinslast ontvangt. Hij kan niet het behoud van die uitkeringen vorderen door zich erop te beroepen dat een deel van het onderhoudsgeld door de Dienst voor Alimentatievorderingen (hierna “DAVO”) betaald werd en hij, voor wat zijn onderhoudsschuld betreft, een aanzuiveringsregeling ondertekende. De economische bijstand vanwege de gemeenschap in de vorm van een verhoogde werkloosheidsuitkering is immers bedoeld om de werkloze op het ogenblik dat hij deze ontvangt toe te laten op zijn beurt de economische bijstand te verzekeren die hij verschuldigd is aan zijn onderhoudsgerechtigden.¹⁸ Anders dan de arbeidsrechtbank is het arbeidshof van oordeel dat een regeling waarbij de werkloze zowel voorschotten als achterstallen betaalt aan DAVO wel beschouwd kan worden als een betaling van onderhoudsgeld in de zin van art. Art. 110 §1, eerste lid, 3° Werkloosheidsbesluit, voor zover het bewijs van de effectieve betaling wordt geleverd. DAVO treedt immers op voor rekening en in naam van de onderhoudsgerechtigde voor de inning en invordering van het onderhoudsgeld en de achterstallen.¹⁹ Bij de toekenning van voorschotten treedt DAVO ten belope van de toegekende voorschotten van rechtswege in de plaats van de onderhoudsgerechtigde.²⁰ Nadat DAVO beslist heeft dan een onderhoudsgerechtigde recht heeft op een tegemoetkoming van DAVO, wordt hiervan kennis gegeven aan de onderhoudsplichtige en vanaf de uitwerkingsdatum van de kennisgeving zijn enkel de

¹⁷ BS 5 februari 2002

¹⁸ Zie en vgl. arbh. Brussel 27 februari 2013, *Soc. Kron.* 2014, 264

¹⁹ Art. 12 §1 wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën.

²⁰ Art. 12 §2 wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën.

betalingen die verricht worden aan DAVO bevrijdend.²¹ De onderhoudsplichtige is dus verplicht om te betalen aan DAVO en mag niet meer rechtstreeks betalen aan de onderhoudsgerechtigde. De werkloze kwijt zich in dergelijke constellatie, waarbij niet alleen achterstallen maar ook voorschotten betaald worden, persoonlijk van zijn onderhoudsplicht nu hij verplicht betaalt aan DAVO dat optreedt voor de onderhoudsgerechtigde.²² Dit geldt ook indien derden die beschikken over bedragen die toekomen aan de werkloze deze rechtstreeks storten aan DAVO ter voldoening van de voorschotten en achterstallen die de werkloze moet voldoen aan DAVO.

De heer T. stelt dat hij rechtstreeks stortte aan DAVO, waarbij het geld dat gestort werd zowel besteed werd aan het betalen van onderhoudsuitkeringen als aan het aanzuiveren van achterstallen. Dat er aan DAVO betaald werd en dat DAVO vervolgens betaald heeft aan de onderhoudsgerechtigde, wordt door de RVA als dusdanig niet betwist. Uit de stukken die bijgebracht worden door de heer T. blijkt afdoende dat de heer T. (zelf of via tussenkomst een notaris die sommen die toekwamen aan de heer T. rechtstreeks stortte aan DAVO) zowel het lopende onderhoudsgeld als de achterstallen gedurende de betwiste periode betaald heeft aan DAVO.²³ Vermits hiermee afdoende wordt aangetoond dat de heer T. gedurende de betwiste periode op regelmatige basis onderhoudsgeld betaalde, met tussenkomst van DAVO dat over een wettelijk subrogatierecht beschikt, kan hij voor de periode 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023 wel degelijk aanspraak maken op uitkeringen als werknemer met gezinslast.

In de betwiste periode woonde de heer T. dus alleen en betaalde hij effectief onderhoudsgeld in uitvoering van een rechterlijke beslissing. Aldus voldoet de heer T. aan de voorwaarden die bepaald zijn in art. 110 §1, eerste lid, 3° Werkloosheidsbesluit om voor de periode van 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023 recht te hebben op uitkeringen als werknemer met gezinslast.

De RVA heeft de heer T. zodoende voor de periode 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023 ten onrechte uitgesloten van het recht op uitkeringen als werknemer met gezinslast.

VI.3.

Een werkloze die onrechtmatig uitkeringen ontvangen heeft, is, op grond van art. 169 en 170 Werkloosheidsbesluit, verplicht deze terug te betalen. Deze regel is geen sanctie, maar louter de toepassing van de principes van het gemene recht. Art. 5.195 BW voorziet immers: “Iedere

²¹ Art. 10 §3 wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën.

²² Zie en vgl. in dezelfde zin: arbh. Antwerpen (afd. Antwerpen) 10 december 2020, Soc. Kron. 2023, 336; arbh. Brussel 9 oktober 2024, AR 2022/AB/803, <https://terralaboris.be>; arbh. Brussel 27 juni 2024, AR 2022/AB/708, <https://terralaboris.be>

²³ Stukken 8 en 11 dhr. T.

betaling onderstelt een schuld: hetgeen betaald is zonder verschuldigd te zijn, kan worden teruggevorderd overeenkomstig de artikelen 5.133 tot 5.134.” (voorheen art. 1235 Oud BW).

Echter is het zo dat de heer T. niet onrechtmatig uitkeringen heeft ontvangen. Uit hetgeen hierboven onder de punten VI.1 en VI.2 door het arbeidshof werd uiteengezet en beslist, blijkt immers dat de RVA ten onrechte overging tot uitsluiting van de heer T. van het recht op werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast. Er liggen klaarblijkelijk ook geen andere gronden voor om de heer T. voor de betwiste periode het recht op deze werkloosheidsuitkeringen te ontzeggen en de door hem ontvangen werkloosheidsuitkeringen terug te vorderen.

De terugvordering van de RVA is dus niet naar recht verantwoord.

VI.4.

De werkloze die onverschuldigde uitkeringen heeft ontvangen of kan ontvangen doordat hij een onjuiste of onvolledige verklaring heeft afgelegd of een verplichte verklaring niet heeft afgelegd, kan worden uitgesloten van werkloosheidsuitkeringen gedurende ten minste 4 weken en ten hoogste 13 weken (art. 153 Werkloosheidsbesluit). Daarbij moet opgemerkt worden dat sinds 19 februari 2018 in afwijking hiervan de minimumduur 8 weken bedraagt indien er sprake is van een onjuiste of onvolledige verklaring of van het niet of het te laat afleggen van een verplichte verklaring aangaande de gezinstoestand bedoeld in art. 110 Werkloosheidsbesluit (KB van 18 januari 2018 tot wijziging van de artikelen 51, 52, 52bis, 54 en 153 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, *BS* 9 februari 2018).

Er kan een verwittiging gegeven worden wanneer er in de voorafgaande twee jaar geen gebeurtenis heeft plaatsgevonden die aanleiding heeft gegeven tot de toepassing van een sanctie op grond van art. 153, 154 of 155 Werkloosheidsbesluit (art. 157bis § 1 en 3 Werkloosheidsbesluit).

Uit het bovenstaande blijkt dat de heer T. voor wat betreft de betwiste periode geen onjuiste of onvolledige verklaring heeft afgelegd m.b.t. zijn gezinstoestand. Evenmin heeft hij een verplichte verklaring dienaangaande laattijdig afgelegd. De gezinstoestand van de heer T. was immers wat de betwiste periode betreft niet gewijzigd sinds de aangifte die hij deed middels het formulier C1 van 29 augustus 2019: hij woonde nog steeds alleen en betaalde nog steeds regelmatig onderhoudsgeld in de betwiste periode.

Wel is het zo dat hij tekort is geschoten voor wat betreft zijn adres. Allereerst bracht hij de RVA niet op de hoogte van zijn ambtshalve schrapping vanaf 17 november 2022 en van het gegeven dat hij ondanks die schrapping verder op dit adres bleef wonen. Vervolgens bracht hij de RVA na 29 maart 2023 niet op de hoogte van het feit dat hij ook niet langer op dit adres verbleef, doch wel in zijn wagen.

Deze inbreuk is evenwel niet van aard om een uitsluiting gedurende een periode van 8 weken, zoals die door de RVA werd opgelegd, te rechtvaardigen. In deze is het arbeidshof van oordeel dat volstaan kan worden met een verwittiging en dat een effectieve uitsluiting als sanctie niet aan de orde is. De betwiste periode is immers eerder kort en de heer T. heeft uiteindelijk geen uitkeringen ontvangen waarop hij geen recht op had. Er kan ook daadwerkelijk een verwittiging gegeven worden aangezien er in de voorafgaande twee jaar geen gebeurtenis heeft plaatsgevonden die aanleiding heeft gegeven tot de toepassing van een sanctie op grond van art. 153, 154 of 155 Werkloosheidsbesluit. Uit het administratief dossier van de RVA blijkt dat de heer T. op 9 april 2021 een sanctie kreeg opgelegd in toepassing van art. 153 Werkloosheidsbesluit, doch de gebeurtenis die daartoe aanleiding gaf, situeert zich evenwel op 12 augustus 2019.²⁴ Dit is méér dan 2 jaar voor zowel 17 november 2022 als voor 29 maart 2023.

VI.5.

Uit al het bovenstaande blijkt dat de beslissing van de RVA van 24 oktober 2023 en de daarmee gepaarde gaande terugvordering dus niet naar recht verantwoord zijn.

Het hoger beroep van de heer T. is gedeeltelijk gegrond.

VII. De beslissing van het arbeidshof

Na grotendeels eensluidend mondeling advies van mevrouw N. V., Advocaat-generaal en om de redenen hierboven uiteengezet, beslist het arbeidshof het volgende:

De zaken met rolnummers AR 2024/AB/818 en AR 2024/AB/823 worden samengevoegd.

Het hoger beroep van de heer T. is ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond.

Het arbeidshof hervormt het vonnis van Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel van 18 november 2024, behalve waar dit (1) de vordering van de heer T. en de tegenvordering van de RVA ontvankelijk verklaarde en (2) besliste over de tenlastelegging van de kosten aan de RVA.

Vervolgens beslist het arbeidshof opnieuw en:

- vernietigt integraal de beslissing van de RVA van 24 oktober 2023 en de bijbehorende terugvordering;
- zegt voor recht dat de heer T. recht heeft op de werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast die hij ontvangen heeft voor de periode van 10 december 2022 tot en met 10 juli 2023;

²⁴ Adm. dossier RVA p. 37-39 & p. 83-93

- zegt voor recht dat de omstandigheden van die aard zijn om aan de heer T. een verwittiging op te leggen;
- verklaart de tegenvordering die de RVA instelde bij conclusie van 16 februari 2024 neergelegd bij de arbeidsrechtbank en uitbreidde bij conclusie van 31 maart 2025 neergelegd bij het arbeidshof, ongegrond.

Het arbeidshof veroordeelt in overeenstemming met art. 1017, 2de lid Ger.W. de RVA tot de kosten van het geding in hoger beroep, zijnde enkel de bijdrage van 24,00 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, verschuldigd voor de procedure in hoger beroep.

Dit arrest wordt gewezen en ondertekend door :

A. G., raadsheer

L. P., raadsheer in sociale zaken, werkgever

E. D., raadsheer in sociale zaken, werknemer-bediende

Bijgestaan door I. M., griffier

en uitgesproken op de openbare zitting van 13 november 2025 van de 7de kamer waar aanwezig waren:

A. G., raadsheer

I. M., griffier